

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ГЛАВЕН ПРОКУРОР

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № <i>KC-827-00-2</i>
дата <i>28.09.2018</i> г.

№ *1-1093* / 2018 г.
гр. София, *27.09* 2018 г.

ДО
Г-Н ЦВЕТАН ЦВЕТАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ВЪТРЕШНА СИГУРНОСТ И ОБЩЕСТВЕН
РЕД В 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМИ Г-Н ЦВЕТАНОВ,

В качеството Ви на председател на Комисията по вътрешна сигурност и обществен ред, Ви сезирам с настоящото становище на Прокуратурата на Република България, което моля да имате предвид при разглеждане на внесените в Комисията проект на Закон за киберсигурност, с който се предвижда допълване на ЗЕС.

1. Със Закона за изменение и допълнение на Закона за електронните съобщения¹ беше извършена нова регулация на условията, при които предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги съхраняват и предоставят създадените или обработени при осъществяване на тяхната дейност конкретни данни, като съществуващата до този момент възможност за предоставяне на такива данни в случаите на извършени престъпления по чл. 319а - 319е от Наказателния кодекс (компютърни престъпления) беше отменена.

Предвид това беше създадена нова разпоредба в Наказателно-процесуалния кодекс (чл. 159а НПК), уреждаща задължителен съдебен контрол във връзка с отправени искания във фазата на досъдебното и съдебното производство за получаване на посочените по-горе данни от предприятия, които ги съхраняват. Съгласно същата такава разрешение може да се изисква и предоставя само при извършени тежки престъпления.

Законодателните промени бяха съобразени с Решение № 2 от 12.03.2015 г. по к. д. № 8/14 г. на Конституционния съд, съгласно което данни, съхранявани от посочените предприятия, следва да бъдат предоставяни за разкриване и разследване на сериозни престъпления, които българското законодателство е дефинирало в чл. 93 от Наказателния кодекс като „тежки престъпления“². Видно от санкционната част на включените в глава девета „а“ на НК „Компютърни престъпления“ (чл. 319а-319е

¹ ДВ, бр. 24 от 31.03.2015 г.

² За които по закон е предвидено наказание лишаване от свобода повече от 5 години, доживотен затвор или доживотен затвор без замяна.

от НК), всички тези престъпления, с изключение на престъпленията по чл. 319а, ал. 5 и чл. 319б, ал. 5 от НК, не са тежки по смисъла на закона.

В резултат на извършените промени, при настоящата правна уредба данните, посочени в чл. 251б, ал. 1 ЗЕС, които са необходими за:

- проследяване и идентифициране на източника на връзката;
- идентифициране на направлението на връзката;
- идентифициране на датата, часа и продължителността на връзката;
- идентифициране на типа на връзката;
- идентифициране на крайното електронно съобщително устройство на потребителя или на това, което се представя за негово крайно устройство и
- установяване на идентификатор на ползваните клетки,

не могат да бъдат изисквани от съответните предприятия, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги за повечето от престъпленията по глава девета „а“ (чл. 319а-319е) НК, тъй като не може да бъде получено съответно съдебно разрешение.

2. Направено през октомври 2015 г. запитване до апелативните прокуратури установи, че невъзможността за получаване на относими за дадено разследване трафични данни прегражда пътя за успешното разследване по делата, образувани за този вид престъпления. В тази връзка, следва да се има предвид и че посочените трафични данни съгласно чл. 251б, ал. 1 и чл. 251ж, ал. 1 ЗЕС може да се съхраняват от предприятията само за срок от 6 месеца, като след изтичането му следва да бъдат унищожени.

В ПРБ са налични статистически данни, съгласно които през 2016 г. са били образувани 102 досъдебни производства по глава 9а НК, като в края на периода е било отчетено спиране на производството по общо 112 от всички наблюдавани дела, 59 наказателни производства са били прекратени, а в съда са били внесени 3 дела. През 2017 г. са били образувани 75 досъдебни производства по посочената глава от НК, като в края на периода е било отчетено спиране на производството по 76 от всички наблюдавани ДП, а 58 ДП са били прекратени³. Няма внесени в съда дела през този период.

Посочената законодателната промяна би препятствала работата и по дела за други умишлени престъпления, за които е предвидено наказание лишаване от свобода по-малко от 5 години, но чието доказване би изисквало приобщаване и анализ на относими към деянието данни за трафика⁴.

За посочения проблем с мое писмо № 8189/15 от 22.01.2016 г. съм уведомял министъра на вътрешните работи и 43-то Народно събрание, както и същият е отразен в Докладите за прилагането на закона и за дейността на прокуратурата и на разследващите органи през 2016 г. и 2017 г.⁵

³ В групите на спираните и прекратяваните ДП са включвани и дела, образувани в предходни години.

⁴ напр. част от престъпленията по чл. 159 от НК

⁵ „Допълнението на НПК през 2015 г. с правилата за предоставяне на данни от предприятия, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги (чл. 159а), практически са снизили съществено ефективността п.к. 1061, гр. София, бул. “Витоша” № 2, тел: 02/92 19 601, факс: 02/989 01 10, e-mail: office_gp@prb.bg

Предвид протичащото в председателстваната от Вас комисия обсъждане, поставям въпросът на Вашето внимание с оглед неговото обсъждане, включително и при необходимост преценка за съответни законодателни промени. В тази връзка отбелязваме, че доколкото получаването на трафични данни би било необходимо в случаи, когато достъпът до използваната за дадено престъпление информационна или съобщителна технология е бил осъществен от друга такава технология, като възможен вариант за разрешаване на проблема се намира допълването на Наказателния кодекс с нова разпоредба, предвиждаща в такива случаи налагане на наказание „лишаване от свобода“ над 5 г., като преценката за конкретните размери на наказанието бъде съобразена с тежестта на всеки отделен вид престъпление от посочените по-горе.

Надявам се, че настоящото становище ще е от полза при предстоящите обсъждания.

С УВАЖЕНИЕ,

ГЛАВЕН ПРОКУРОР:

СОТИР ЦАЦАРОВ

на разследване на компютърните престъпления (Глава девета „а“ от НК), които в значителната си част не са тежки. Така не отговарят на изискването за допустимост да се предоставят трафични данни, а при специфичното им реализиране в киберпространството, без да се разполага с тях, доказването им се затруднява до степен на невъзможност. Въпреки предприетите мерки от прокуратурата за сезиране на органите, които да инициират законодателна промяна, на този етап оптимално нормативно разрешение не е намерено (МВР, 43-то Народно събрание).“ от Д О К Л А Д за прилагане на закона и за дейността на прокуратурата и на разследващите органи през 2016 г.

„.....Остава неразрешен възникналият проблем след допълването на НПК през 2015 г. с правилата за предоставяне на данни от предприятия, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги (чл. 159а), довел до съществено снижаване на ефективността на разследване на компютърните престъпления (Глава девета „а“ от НК), които в значителната си част не са тежки. След като не съответстват на изискването за допустимост, не се предоставят необходимите трафични данни, без които доказването им е невъзможно. Сезирането на органите, които да инициират законодателна промяна, на този етап не е намерило подходящо нормативно разрешение.“ от Д О К Л А Д за прилагането на закона и за дейността на прокуратурата и на разследващите органи през 2017 г.

п.к. 1061, гр. София, бул. “Витоша” № 2, тел: 02/92 19 601, факс: 02/989 01 10, e-mail: office_gp@prb.bg